

DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN

Een evaluatie na twee jaar werking

juli 2009

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	3
1. De werking en de missie van de RVV in asielzaken	4
2. De RVV mist transparantie	6
3. De RVV beschikt niet over voldoende mogelijkheden om zelf feiten te onderzoeken	8
4. Asielzoekers kunnen moeilijk nieuwe informatie voorleggen aan de RVV	11
5. Het CGVS en de asielzoekers strijden niet met gelijke wapens	14
6. De RVV slaagt er niet in een eenheid in rechtspraak en in wijze van behandeling te garanderen	15
7. De procedure voor de RVV is schriftelijk en er bestaat nauwelijks mogelijkheid om te pleiten	17
8. De procedure om vertalingen en kopies te kunnen neerleggen is erg formeel	18
Bronnen	20
Bijlage	21

VOORWOORD

De wetten van 15 september 2006 tot wijziging van de Vreemdelingenwet en tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen¹, zorgden voor een grondige wijziging van de asielprocedure in België.

Deze hervorming kwam tegemoet aan een aantal eisen van Vluchtelingenwerk Vlaanderen, zoals de invoering van het statuut van subsidiaire bescherming, de afschaffing van de ontvankelijkheidsfase in de asielprocedure en de oprichting van een administratieve rechtbank bevoegd voor het vreemdelingencontentieux, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV).

Hoewel Vluchtelingenwerk voorstander was van de hervorming, hadden we ook een aantal fundamentele punten van kritiek, onder andere over de werking van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.²

Wij hebben er bij de bevoegde minister dan ook steeds op aangedrongen om de hervorming van de asielprocedure grondig te evalueren. Uiteindelijk heeft de Commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden het initiatief genomen voor een – beperkte – evaluatie.³

Naast de minister bevoegd voor asiel en migraties kregen ook de asielinstanties het woord, waaronder de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bij monde van zijn Eerste Voorzitter.

Ook Vluchtelingenwerk Vlaanderen werd gehoord naar aanleiding van deze evaluatie. Wij hebben onze eigen evaluatie voornamelijk beperkt tot de werking van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen omdat naar onze mening de grootste pijnpunten in de asielprocedure zich momenteel op dit niveau situeren.

Huidig rapport is een weergave van onze evaluatie van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, aangevuld met een aantal aanbevelingen.

1 Belgisch Staatsblad van 6 oktober 2006

2 Zie Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Bedenkingen bij de hervorming van de asielprocedure, http://www.vluchtelingenwerk.be/bestanden/Bedenkingen_hervorming_asielprocedure_21mei2006.doc

3 Parl. St. Senaat 4-1204, Evaluatie van de nieuwe asielprocedure. Het definitieve verslag van de senaatscommissie is bij redactie van dit rapport nog niet gekend.

1. DE WERKING EN DE MISSIE VAN DE RVV IN ASIELZAKEN

Eén van de belangrijkste vernieuwingen in het vreemdelingen- en asielrecht is de oprichting van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV).

De RVV is een administratief rechtscollege, opgericht bij wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

De Raad startte zijn werkzaamheden op 1 juni 2007.

De oprichting van de RVV is belangrijk omdat voortaan één enkele beroepsinstantie kennis neemt van alle dossiers in het vreemdelingen- en asielrecht. Deze bevoegdheid is dus niet langer verspreid over verschillende rechtbanken. Bovendien kan de RVV kennis nemen van beroepen tegen alle beslissingen van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (CGVS), en niet zoals zijn voorganger de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen (VBV) enkel van beslissingen in de gegrondheidsfase van de procedure.

Met de oprichting van deze rechtbank had de wetgever ondermeer de bedoeling om de achterstand bij de Raad van State en ook bij de voormalige Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen weg te werken.

De bevoegdheden van de RVV verschillen naargelang de rechtbank zich uitspreekt in een asioldossier of in een ander dossier van vreemdelingenrecht.

In vreemdelingendossiers beschikt de RVV, net als de Raad van State vroeger, louter over een schorsings- en annulatiebevoegdheid.⁴

In asioldossiers beschikt de RVV daarentegen, aldus de wetgever, over volheid van rechtsmacht en onderwerpt de Raad het geschil in zijn geheel aan een nieuw onderzoek.⁵

De RVV kan een beslissing van de CGVS hervormen, bevestigen of vernietigen (art. 39/2 §1 Vreemdelingenwet (VW)). Indien de RVV van mening is dat aan de bestreden beslissing een substantiële onregelmatigheid kleeft die door de RVV niet kan worden hersteld of indien essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de RVV niet kan komen tot de bevestiging of hervorming van de beslissing zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen, kan de RVV de beslissing van de CGVS vernietigen. De CGVS zal dan een nieuwe beslissing moeten nemen.

Een beroep bij de RVV heeft schorsende werking.

In tegenstelling tot het vroegere beroep bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen heeft het hoger beroep bij de RVV in de praktijk echter een beperktere werking. De RVV heeft immers maar erg weinig mogelijkheden om feiten te onderzoeken en beschikt niet over een volledige beschikkingsbevoegdheid.

⁴ Artikel 39/2 §2 VW bepaalt dat de RVV als annulatierechter uitspraak doet wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht.

⁵ Memorie van Toelichting, Parl. St. Kamer 2005-06, nr. 2479/001, 18

In het *feitenonderzoek* beschikt de Raad niet over een echte volheid van rechtsmacht. De Raad kan enkel oordelen op basis van de elementen die in het dossier aanwezig zijn en die reeds voor de CGVS werden aangehaald. Nieuwe gegevens kunnen slechts onder strikte voorwaarden ter onderzoek worden voorgelegd aan de Raad (art. 39/76 §1 VW). Maar ook in de *beschikkingsbevoegdheid* is de rechtsmacht van de Raad beperkt. Indien de Raad oordeelt dat verdere onderzoeksdaden nodig zijn, kan hij het dossier enkel maar terugsturen naar het CGVS.

Hoewel het Grondwettelijk Hof in zijn arrest van 27 mei 2008 (nr. 81/2008) oordeelde dat de RVV in beginsel met volheid van rechtsmacht beslist en dat de rechtzoekenden over een daadwerkelijke jurisdictionele waarborg beschikken, blijken er in de praktijk zich toch problemen te stellen (zie infra)⁶. Men kan zich dan ook afvragen of de RVV in alle gevallen kan voldoen aan zijn missie, het daadwerkelijk bieden van rechtsbescherming in vreemdelingenbetwistingen.⁷

⁶ Zie ook M. Lemmens en J. Roggen, *De hervorming van de asielprocedure anno 2006: een verbetering van de rechtspositie?*, TVR, 2007, nr. 1, p.20; de uiteenzettingen van M.-C. Foblets en S. Bodart, *Verslag namens de Commissie voor de binnenlandse zaken, de algemene zaken en het openbaar ambt*, Parl. St., Kamer 2005-06, nr. 2478/008, 48; M.-C. Foblets, D. Vanheule en S. Bouckaert, *De nieuwe asielwetgeving: het Belgisch asielrecht kleurt Europees*, R.W. 2006-07, 952-953.

⁷ Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Stand van zaken na 1 ½ jaar werking (nota aan de Minister neergelegd ter gelegenheid van de evaluatie van de asielprocedure in de Senaatscommissie)*, p. 23

2. DE RVV MIST TRANSPARANTIE

Over het algemeen gesproken is de werking van de RVV weinig transparant, wat het erg moeilijk maakt om het Belgische asielbeleid in het algemeen en het beschermingsbeleid van de RVV in het bijzonder te kunnen opvolgen en evalueren.

Zo is de RVV pas erg laat begonnen met het publiceren van zijn rechtspraak, hoewel de Raad bij wet verplicht is zijn uitspraken te publiceren (art. 39/65 VV).

De rechtspraak zelf is in zijn geheel te consulteren op de griffie van de Raad, maar omdat er geen systeem zit in het klasment is dit geen efficiënte werkwijze.

De Raad publiceert intussen rechtspraak op zijn website, maar slechts een kleine selectie. Op 6 maart 2009 betrof de meest recente gepubliceerde rechtspraak oktober 2008. Voor 2008 werden 849 arresten in volle rechtsmacht gepubliceerd, op een totaal van 6091 uitgesproken arresten in volle rechtsmacht (zie statistieken op website RVV). De rechtspraak is toegankelijk gemaakt via een zoekmachine, maar die beschikt maar over beperkte zoekmogelijkheden (type dossier (volle rechtsmacht/annulatie), arrestnummer, datum arrest, herkomstland en zoekfunctie op woorden uit arrest).

Voor het huidige gerechtelijk jaar (gerekend tot en met maart 2009) waren op 4 juni 2009 1020 van de 3432 arresten gepubliceerd, wat al een aanzienlijke verbetering is.

Indien men er mee rekening houdt dat de tegenpartij, het CGVS, toegang heeft tot alle rechtspraak is de gemaakte selectie al bij al beperkt, ook al geeft de Eerste Voorzitter aan zijn publicatiebeleid te baseren op wetenschappelijk onderbouwde criteria, gebaseerd op internationale standaarden en/of benchmarking.⁸

Het eigen evaluatierapport van de RVV ("Stand van de Raad na 1 ½ jaar werking") toont aan dat de meest relevante rechtspraak niet steeds gepubliceerd werd op de website. Van de ongeveer 68 arresten van de RVV die worden geciteerd (p. 1-66) waren er 29 niet gepubliceerd op de website. Van de rechtspraak die wordt geciteerd in de standpunten van rechtspraak over specifieke landen (p. 68-77) werd meer dan de helft niet gepubliceerd op de website. Na tussenkomst van Vluchtelingenwerk Vlaanderen tijdens de hoorzitting in de senaatscommissie, maakte de RVV deze rechtspraak wel beschikbaar op zijn website.

Op basis van de genoemde internationale standaarden communiceert de RVV op zijn website ook over rechtspraak die interessant kan zijn voor het grote publiek. Opvallend daarbij is dat het hier steeds 'negatieve' berichtgeving betreft en dat er enkel gecommuniceerd wordt over weigeringsdossiers (vb. weigering van asiel aan Afghaanse hongerstakers, verwerping schorsing van een transfer op basis van de Dublinverordening, uitsluiting op basis van terrorisme,...).

Bij het jaarverslag voor het gerechtelijk jaar 2007-2008 (verschenen in mei 2009) werd een CD-rom gevoegd met de integrale tekst van de 700 belangrijkste arresten van deze periode. De CD-rom bevat een thematische selectie van de rechtspraak, gerangschikt op sleutelwoord. Op zich is dit een handig werkinstrument, alleen

⁸ Schrijven van de heer Eerste Voorzitter aan Vluchtelingenwerk Vlaanderen dd. 20 oktober 2008 en Parlementaire vraag, Parl. St. Kamer, 05/11/2008, CRIV 52 Com 356.

wordt er nog onvoldoende over gecommuniceerd, zodat veel rechtspractici hiervan nog niet op de hoogte zijn.

Tenslotte heeft de RVV tot nu toe nog bijna niet gecommuniceerd over zijn werking. Op de website zijn enkel de cijfers over de in- en output terug te vinden, maar vinden we geen cijfers terug met betrekking tot bijvoorbeeld het aantal erkenningen van de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus en vinden we ook geen cijfers per herkomstland, evenmin met betrekking tot het aantal vernietigingen. Nochtans zijn deze cijfers cruciaal om zowel het globale Belgische asielbeleid als het beleid van de RVV zelf te kunnen evalueren. Er werd hierover in de Kamer sinds februari 2008 al meerdere keren een parlementaire vraag gesteld maar die bleef tot nu toe zonder antwoord.⁹

Vreemd genoeg vinden we in het rapport van de Eerste Voorzitter voor de senaatscommissie wel erg gedetailleerde cijfers over beroepen in volle rechtsmacht en in annulatie inzake meervoudige asielaanvragen (per nationaliteit en per maand)¹⁰. Deze cijfers tonen aan dat het voor de RVV praktisch mogelijk is om dergelijke gegevens bij te houden.

Nochtans is de RVV verplicht om in het kader van de Europese Verordening betreffende statistieken over migratie en internationale bescherming¹¹ statistieken te verstrekken aan Eurostat over het aantal personen dat het voorwerp is van een verzoek om internationale bescherming, het aantal personen dat het onderwerp vormt van definitieve beslissingen tot verlening of intrekking van een beschermingsstatus (opgesplitst naar leeftijd, geslacht en staatsburgerschap),...

Deze cijfers zijn voorlopig nog niet terug te vinden op de website van Eurostat¹². Aangezien het hier niet om een staatsgeheim gaat, is er geen reden voor de RVV om dergelijke cijfers, naar het voorbeeld van het CGVS, duidelijk te publiceren op zijn website.

Het argument van de Eerste Voorzitter en van de bevoegde minister dat de publicatie van dergelijke cijfers ingaat tegen de onafhankelijkheid van individuele rechters gaat niet op. Het betreft hier immers geen cijfers die de rechtspraak van individuele rechters aanbelangt maar de RVV in zijn geheel, weliswaar opgesplitst per taalrol.

Ter gelegenheid van de hoorzitting in de senaatscommissie stelde Vluchtelingenwerk Vlaanderen een lijst op met 10 vragen aan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (zie de bijlage bij dit rapport). Een aantal van deze vragen betreffen cijfergegevens omtrent de rechtspraak van de RVV, maar hierop werd niet geantwoord (zie bijv. vragen 2, 3 en 4).

AANBEVELINGEN:

De RVV publiceert sneller rechtspraak op zijn website. Deze rechtspraak is vlot toegankelijk via een uitgebreide zoekmachine.

De RVV publiceert maandelijks cijfers in verband met het aantal weigeringen en erkenningen van de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus, per herkomstland, en het aantal vernietigings-, bevestigings- en hervormingsarresten. Er wordt hierbij een onderscheid per taalrol gemaakt.

⁹ Vraag van Kamerlid Leen Dierick, die meerdere keren moest heringediend worden.

¹⁰ Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Stand van zaken na 1 ½ jaar werking, p. 49 -53

¹¹ Verordening nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming en tot intrekking van Verordening nr. 311/76 van de Raad betreffende de opstelling van statistieken over buitenlandse werknemers, art. 4. Het eerste referentiejaar is 2008.

¹² <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

3. DE RVV BESCHIKT NIET OVER VOLDOENDE MOGELIJKHEDEN OM ZELF FEITEN TE ONDERZOEKEN

De RVV beschikt niet over een eigen bevoegdheid om feiten te onderzoeken, in tegenstelling tot haar voorganger, de VBV. Bij het beoordelen van een asielaanvraag moet de RVV zich baseren op het administratief dossier dat wordt voorgelegd door het CGVS. De wetgever ging er vanuit dat alle nuttige elementen voor het onderzoeken van de asielaanvraag reeds tijdens de procedure voor de CGVS worden aangehaald en onderzocht. Wel heeft de asielzoeker de mogelijkheid om aan de RVV nieuwe elementen voor te leggen, die hij voordien nog niet had laten kennen aan de CGVS. De mogelijkheid om nieuwe elementen aan te brengen is door de wet echter erg beperkt (zie 4, art. 39/76§1 VW).

Indien de RVV oordeelt dat in het dossier essentiële elementen ontbreken waarvoor eigenlijk verder onderzoek nodig is, kan het enkel de bestreden beslissing vernietigen en terugsturen naar het CGVS (art. 39/2 VW), zonder zelf onderzoeksdaden te kunnen stellen.

Hoewel het Grondwettelijk Hof geoordeeld heeft dat deze beperking niet ongrondwettelijk is (zie arrest nr. 81/2008 van 27 mei 2008), leidt deze beperkte onderzoeksbevoegdheid in de praktijk toch tot vele problemen.

Het gebrek aan onderzoeksbevoegdheid gaat eerst en vooral in tegen een belangrijk principe van het asielrecht. Het basisprincipe van het vluchtelingenrecht is immers dat de status van de vluchteling wordt beoordeeld op basis van alle gegevens die bij de beslissende overheid gekend zijn of kunnen zijn op het ogenblik van de uitspraak (zie ook 4).

Verder, indien de Raad oordeelt dat verdere onderzoeksdaden nodig zijn, kan hij het dossier enkel maar vernietigen en terugsturen naar het CGVS, de administratieve overheid die zelf de onvolledige beslissing genomen heeft en ook partij is voor dezelfde Raad.

Als bijvoorbeeld de Raad van oordeel is dat het psychologisch profiel van de asielzoeker niet voldoende werd onderzocht, kan hij niet anders dan het dossier terugsturen naar het CGVS. Bij het CGVS zal hij worden onderzocht door dezelfde psychiatrisch expert die hem reeds eerder onderzocht heeft. De Raad zelf heeft niet de mogelijkheid een expert aan te stellen.

Een ander probleem stelt zich met het onderzoek naar de **landeninformatie** over het land van herkomst van de asielzoeker. Enkel het CGVS beschikt over een gespecialiseerde dienst, het Centrum voor documentatie en research (Cedoca), met personeel dat een bijzondere opleiding heeft gekregen en dat bestaat uit researchers die gespecialiseerd zijn per geografische regio. **De Raad beschikt niet over dergelijk opgeleid personeel, met als gevolg dat de rechters moeilijk de waarde van de informatie verstrekt door Cedoca**

kunnen beoordelen als zij zelf geen bijkomend onderzoek mogen doen¹³. Uit de praktijk blijkt trouwens dat het aantal vernietigingen door de Raad relatief laag is¹⁴, zodat men kan veronderstellen dat de Raad (te) gemakkelijk afgaat op de correctheid van de Cedoca-gegevens.

Voor de asielzoeker zelf is het vaak ook moeilijk om de gegevens van Cedoca te weerleggen, onder andere omdat hij hiervan tijdens de procedure veel te laat op de hoogte wordt gebracht en in de praktijk dus niet over de mogelijkheid beschikt om nieuwe informatie voor te leggen die de informatie van Cedoca kan weerleggen (zie verder 3.4).

Een aantal vernietigingsarresten van de Raad tonen nochtans aan dat er problemen kunnen zijn met de landeninformatie die het CGVS gebruikt om zijn beslissing te staven. Zo vernietigde de Raad een beslissing inzake een Turkse Koerd omdat de analyse van de vertrouwensadvocaat in Turkije, die een stuk dat werd voorgelegd door de asielzoeker als vals had bestempeld, niet toegevoegd werd. De Raad oordeelde in deze zaak ook dat landeninformatie die dateert van oktober 2006 niet actueel genoeg is om de actuele situatie anno 2008 te analyseren (RVV nr. 5881 van 17 januari 2008, Franstalig; zie ook RVV nr. 7427 van 18 februari 2008, Franstalig en RVV nr. 8910 van 18 maart 2008, Franstalig en RVV nr. 12032 van 29 mei 2008, Franstalig). Een gelijkaardige beslissing werd genomen in het dossier van een Burundese asielzoeker (RVV nr. 8399 van 6 maart 2008, Franstalig).

De Eerste Voorzitter van de RVV daarentegen is de mening toegedaan dat het niet hebben van een eigen onderzoeksbevoegdheid de Raad niet belet om met kennis van zaken een asioldossier op zijn merites te beoordelen. Hij haalt daarvoor onder andere volgende argumenten aan (RVV, Evaluatie Senaatscommissie – nota aan de minister, “Stand van de Raad na 1 ½ jaar werking”, p. 15):

- de rechter steunt zijn oordeel op het rechtsplegingsdossier, dat de neerslag vormt van een onderzoek uitgevoerd door een gespecialiseerde en onafhankelijke instantie, de CGVS;
- de rechter steunt zijn uitspraak op de processtukken van de partijen (verzoekschrift, ...) en de eventueel nieuwe gegevens die daarin worden ontwikkeld;
- het UNHCR beschikt steeds over de mogelijkheid om uit eigen beweging een advies in te dienen in een concreet dossier, waarop de rechter zich ook steunen (art. 57/23bis VW);
- de rechter kan zich beroepen op algemeen bekende feiten en op feiten die op de algemene ervaring berusten;

Deze argumenten overtuigen nochtans niet.

Zo lijkt de Eerste Voorzitter aan het CGVS de rol van een onderzoeksrechter toe te kennen¹⁵, wat het natuurlijk niet is. Het CGVS is een administratieve instantie en hoewel het onafhankelijk is, biedt het niet dezelfde waarborgen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid als een onderzoeksrechter. In tegenstelling tot een onderzoeksrechter, is het CGVS zelf partij in de procedure en maakt het CGVS geen deel uit van de rechterlijke macht.

Verder houden deze argumenten geen rekening met de realiteit waarmee de asielzoeker van vandaag, als rechtszoekende, wordt geconfronteerd. Er is immers sprake van een ongelijkheid van wapens waarmee het CGVS en de asielzoeker strijden: asielzoekers hebben maar een beperkte toegang tot de rechtspraak van de RVV terwijl het CGVS vanuit zijn hoedanigheid automatisch beschikt over alle rechtspraak; asielzoekers en hun advocaten hebben geen toegang tot de landeninformatie waarover het CGVS beschikt en regelmatig hebben asielzoekers te maken met advocaten die niet vertrouwd zijn met de asielmaterie, in tegenstelling tot de juristen van het CGVS (zie 5).

Het argument dat de rechter zich uiteindelijk baseert op de processtukken, en dat het dus aan de procespartijen is om een volledig en overtuigend dossier aan te maken, is in theorie een aanvaardbaar argument maar helaas niet in de praktijk.

¹³ De vroegere Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen (VBV) kon gebruik maken van de diensten van Cedoca en ging zelf actief op zoek naar landeninformatie. Zo ging de VBV in 2006 zelf op missie naar Tsjetsjenië.

¹⁴ De Eerste Voorzitter van de RVV deelde tijdens een van de hoorzittingen van de evaluatie van de asielprocedure mee dat in 2008 6,2% van de arresten in volle rechtsmacht vernietigingsarresten waren.

¹⁵ Zie bijv. ook RVV nr. 23577 van 25 februari 2009: En sa qualité de juridiction d'instruction, la partie défenderesse ne peut en effet ignorer des faits de notoriété publique&

Bovendien beschikt de asielzoeker maar over erg beperkte mogelijkheden om aan de RVV nog nieuwe elementen voor te leggen, wat het haast onmogelijk maakt om bij de Raad processtukken in te dienen die een volledige weergave zijn van het juridische en feitelijke overtuigingsmateriaal waarover hij beschikt (zie 4).

Verder is het inderdaad zo dat een rechter van de RVV zich kan beroepen op algemeen bekende feiten en op feiten die op algemene ervaring berusten, maar de Raad van State heeft hier wel enkele belangrijke beperkingen aan toegevoegd. Volgens de Raad van State kan de RVV zich immers niet baseren op feitelijke elementen die niet in een tegensprekelijk debat werden voorgelegd aan de partijen en waar de RVV kennis van heeft genomen buiten de zitting. Dit laatste geldt ook voor artikels op internet, hoewel die technisch gezien voor iedereen toegankelijk zijn (Raad van State nr. 178 960 van 25 januari 2008, Franstalig).¹⁶

Het argument tenslotte dat een rechter van de RVV zich kan baseren op een advies van het UNHCR in een individueel dossier is theoretisch correct maar in de praktijk weinig relevant. Het UNHCR beschikt namelijk niet over voldoende personeel om in alle dossiers waar het zou willen, schriftelijk tussen te komen.¹⁷ De adviesmogelijkheid van het UNHCR kan dan ook bezwaarlijk worden ingeroepen als een correctie op de beperkte onderzoeksbevoegdheid van de RVV zelf.

Men kan zich dan ook niet anders dan afvragen of de procedure bij de RVV een effectief rechtsmiddel biedt aan asielzoekers. **Er zijn immers onvoldoende waarborgen dat de Raad met voldoende (feitelijke) kennis van zaken de beslissingen van het CGVS kan controleren.** Bescherming bieden wordt een onmogelijke opdracht. De annulatiebevoegdheid van de RVV kan dan ook bezwaarlijk worden beschouwd als een correctie op zijn beperkte onderzoeksbevoegdheid. De RVV maakt trouwens ook uiterst zelden gebruik van deze bevoegdheid (6,2% van de arresten in volle rechtsmacht in 2008).¹⁸

Wat de onderzoeksbevoegdheid van de RVV juist inhoudt is in ieder geval niet duidelijk en wordt ingevuld afhankelijk van de rechter. Sommigen beschouwen zichzelf als een echte "asielrechter" terwijl andere rechters zich eerder als een rechter in beroep, een scheidsrechter beschouwen.¹⁹

AANBEVELINGEN:

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen moet zelf aan feitenonderzoek kunnen doen, zoals destijds de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen.

16 Zie ook Rvst, 8 april 2008, nr. 181.821

17 De Eerste Voorzitter van de RVV deelde tijdens een van de hoorzittingen van de evaluatie van de asielprocedure mee dat het UNHCR tot nu toe in een vijftal dossiers is tussengekomen. De adviesbevoegdheid van het UNCHR wordt bepaald door art. 57/23bis VW. Het UNHCR kan enkel schriftelijk tussenkomen maar is zelf vragende partij om ook mondeling te mogen tussenkomen. Zie UNHCR, Audition du Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés par la Commission de l'intérieur et des Affaires administratives du Sénat de Belgique au sujet de l'évaluation de la nouvelle procédure d'asile, 24 maart 2009.

18 Verklaring van de Eerste Voorzitter van de RVV tijdens een van de hoorzittingen van de evaluatie van de asielprocedure.

19 Zie hierover ook S. BODART en A. SPITAELS, « L'établissement des faits en appel ou le grand écart des juges entre pleine juridiction et procédure écrite, RDE, 2008, p. 484-494. In deze interessante studie, op basis van een ondervraging van verschillende rechters van de RVV, zetten de auteurs uiteen dat de rechters blijkbaar erg uiteenlopende opvattingen hebben over de functie die ze moeten vervullen. Alle rechters menen bovendien dat het erg belangrijk is op de hoogte te blijven van de situatie in de herkomstlanden van de asielzoekers, wat dus uitsluit dat een rechter bij de RVV zich in de praktijk enkel baseert op algemeen bekende feiten en op feiten die op de algemene ervaring berusten.

4. ASIELZOEKERS KUNNEN MOEILIK NIEUWE INFORMATIE VOORLEGGEN AAN DE RVV

De onderzoeksbevoegdheid van de RVV is erg beperkt. De rechter moet zich voornamelijk baseren op het administratieve dossier van een van de betrokken partijen, het CGVS. De verzoeker zelf kan bijkomende gegevens ter onderzoek voorleggen aan de RVV, maar de wetgever heeft deze mogelijkheid erg beperkt. De RVV kan de nieuwe elementen slechts onderzoeken indien ze worden opgenomen in het oorspronkelijke verzoekschrift (of in het verzoekschrift tot tussenkomst). Bovendien moet de verzoeker aantonen dat hij deze gegevens niet vroeger in de procedure heeft kunnen invoeren.

Hierop bestaat wel een uitzondering. Een rechter kan, maar is niet verplicht, elk nieuw gegeven in aanmerking nemen onder de cumulatieve voorwaarde dat 1) dit gegeven steun vindt in het rechtsplegingsdossier, 2) het van die aard is dat het op een zekere wijze het gegrond of ongegrond karakter kan aantonen van het beroep én 3) indien de partij aannemelijk maakt dat zij dit gegeven niet eerder in de procedure kon meedelen (art. 39/76§1 VW).

Onder nieuwe gegevens verstaat de wet feiten of situaties die zich hebben voorgedaan na de laatste fase in de administratieve procedure waarin de gegevens hadden kunnen worden aangebracht en alle eventuele nieuwe elementen en/of nieuwe bewijzen of elementen ter ondersteuning van de tijdens de administratieve behandeling weergegeven feiten of redenen (art. 39/76§1 VW).

De bedoeling van de wetgever was dilatoire debatten en verlengingen van de procedure te vermijden (*Parl. St.*, Kamer, 2005-2006, Doc 51-2479/001, p. 133).

Deze beperking is strijdig met het basisbeginsel in het asielrecht dat voor de vaststelling van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus de beslissende instantie kennis heeft of kan hebben van alle relevante elementen in rechte en in feite die op het ogenblik van de beslissing gelden. Dit belangrijke principe is ook opgenomen in de Kwalificatierichtlijn (art. 4.3 a) en werd recent bevestigd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (Salah Sheek t. Nederland, 11 januari 2007).

Hoewel het Grondwettelijk Hof de bewuste bepaling niet vernietigd heeft (arrest nr. 81/2008 van 27 mei 2008, en ook arrest nr. 148/2008 van 30 oktober 2008), is het toch van mening dat deze door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zo moet worden toegepast dat het *“de bevoegdheid met volle rechtsmacht van de Raad die kennis neemt van de beslissingen van de CGVS, niet beperkt”*. Het Hof voegt eraan toe dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het geschil in zijn geheel moet onderwerpen aan een nieuw onderzoek en dat hij in dat opzicht beschikt over dezelfde beoordelingsbevoegdheid als de CGVS en dat de voorwaarden op basis waarvan nieuwe gegevens ook later in de procedure kunnen worden ingeroepen, geen hindernis kunnen vormen voor de bevoegdheid met volle rechtsmacht van de Raad (overwegingen B.29.4-B.29.6).

Deze zinsnede is niet erg duidelijk en ook de praktijk heeft tot nu toe nog niet uitgewezen wat de juiste draagwijdte van deze interpretatie is. In zijn evaluatierapport beweert de RVV dat zijn recente rechtspraak in overeenstemming is met het arrest van het Grondwettelijk Hof, maar het arrest dat wordt aangehaald ter illustratie (RVV 21 augustus 2008, nr. 15.095, noot 63) gaat maar erg summier in op de problematiek. Ook de

rechtspraak die wordt geciteerd in het thematisch overzicht, gevoegd bij het jaarverslag 2007-2008, leert ons niets nieuws. **Meer duidelijkheid is dus vereist.**²⁰

De beperking op het neerleggen van nieuwe gegevens voor de RVV vormt voor vele asielzoekers een probleem. Asielzoekers zijn vaak hals over kop moeten vluchten, beschikten niet over de tijd om originele bewijsstukken mee te nemen of realiseerden zich niet dat zij in een omslachtige asielprocedure zouden terecht komen. Door de relatief korte procedure bij DVZ en CGVS en de korte beroepstermijn (aanvankelijk 15 dagen, sinds 29 mei 2009 30 dagen) voor de RVV kunnen zij vaak niet tijdig de nodige overtuigingsstukken verzamelen. Het gebeurt bovendien regelmatig dat asielzoekers pas een advocaat contacteren eens zij een beroep moeten indienen bij de RVV en dus niet eerder op de hoogte zijn van deze strikte regeling. Op dat moment is het vaak te laat om conform artikel 39/76 VW nog nieuwe elementen voor te leggen aan de Raad.

Rvst 186.908 van 8 oktober 2008 (ned): *verzoeker wenste de heropening van de debatten voor een stuk dat dateerde van voor de debatten, maar dat pas na sluiting der debatten werd overgemaakt. De Raad legt uit dat het doel van de asielhervorming de snelle behandeling van asielaanvragen betreft en dat dergelijke vertraging van rechtsgang daarmee niet te verenigen is. De bepalingen 772 en 773 van het Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing op de rechtspleging van de RVV en er bestaat bijgevolg geen verplichting tot heropening van de debatten. De Raad van State benadrukt wel dat dergelijke nieuwe gegevens eventueel in het kader van een nieuwe asielaanvraag kunnen worden aangebracht. Het probleem is echter dat art. 39/76 VW strenge voorwaarden stelt voor het aanbrengen van nieuwe gegevens maar niet uitdrukkelijk bepaalt dat zulke gegevens het voorwerp kunnen uitmaken van een nieuwe asielaanvraag.*

De procedure bij het CGVS kan in dit verband tot specifieke problemen leiden. De procedure bij het CGVS is een louter administratieve procedure, niet gebaseerd op tegenspraak. De dossierbehandelaar bij het CGVS is dus niet verplicht de asielzoeker te confronteren met eventuele tegenstrijdigheden of hiaten in zijn relaas. Indien deze tegenstrijdigheden of hiaten pas naar boven komen in de beslissing zelf van het CGVS, wordt het erg moeilijk deze nog te weerleggen voor de RVV. Het zal immers vaak gaan om gegevens die geweerd kunnen worden door de Raad omdat de asielzoeker deze gegevens effectief vroeger in de procedure had kunnen neerleggen. Op voorwaarde natuurlijk dat hij wist of kon vermoeden dat hierrond een probleem zou rijzen...

Dit geldt ook voor beslissingen van het CGVS die gebaseerd zijn op ongeloofwaardigheid, een praktijk die heel frequent is²¹. Vaak wordt in dergelijke beslissingen de identiteit, de afkomst of de herkomst van de asielzoeker betwist. Maar indien het CGVS de betrokken asielzoeker niet voor het nemen van de eindbeslissing meedeelt dat zich een probleem stelt, weet de asielzoeker ook niet dat hij op zoek moet naar extra documenten die zijn identiteit e.d. kunnen aantonen. **Zelfs indien de asielzoeker er in slaagt om deze documenten binnen de termijn van 30 dagen (tot 29 mei 2009 15 dagen) te verzamelen, dan nog moet hij kunnen aantonen dat hij de stukken niet eerder in de procedure kon neerleggen, wat vaak niet het geval zal zijn.** Er was hem eenvoudigweg niet eerder op gewezen dat hij nood had aan deze stukken.

Advocaten melden dat zich in het bijzonder een probleem stelt met het gebruik van **landeninformatie** door het CGVS. De medewerkers van het CGVS confronteren de asielzoekers tijdens het interview zelden met voor hen negatieve landeninformatie. Twee scenario's kunnen zich dan voordoen. Ofwel verschijnt de landeninformatie voor het eerst in de beslissing van het CGVS ofwel wordt die pas voor het eerst aangehaald tijdens de procedure voor de RVV. Vooral in het laatste geval wordt het voor de asielzoeker zo goed als onmogelijk om de gebruikte landeninformatie te weerleggen. Indien ook asielzoekers en hun advocaten tijdens de procedure bij het CGVS toegang zouden hebben tot de landeninformatie van Cedoca, zou dit probleem zich niet stellen.

De beperking op het neerleggen van nieuwe elementen voor de RVV kan dan ook beter worden afgeschaft. Dergelijke afschaffing is niet in tegenstelling tot de bezorgdheid van de wetgever om een snellere en efficiëntere asielprocedure te creëren. Het CGVS heeft immers nog steeds de mogelijkheid om in de nota met

²⁰ In een arrest van 30 oktober 2008 (nr. 148/2008) verduidelijkt het Grondwettelijk Hof wel dat de vereiste om, onder de cumulatieve voorwaarden vervat in art. 39/76§1 VW, nieuwe gegevens in aanmerking te nemen, niet belet dat deze gegevens nog dienstig kunnen worden aangevoerd ter ondersteuning van een volgende asielaanvraag.

²¹ Volgens Dirk Van den Bulck, de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, zijn de meeste beslissingen van zijn dienst gebaseerd op manifeste ongeloofwaardigheid (Studiedag Orde van Vlaamse Balies, 18 november 2008 en het evaluatierapport CGVS voor de senaatscommissie, Voorstel van de behandeling van asielaanvragen door het CGVS, p. 28).

opmerkingen te antwoorden op deze nieuwe gegevens (art. 39/72 §1 WW) of kan op eigen initiatief nieuw aangebrachte gegevens onderzoeken en hierover schriftelijk verslag brengen aan de kamervoorzitter (art. 39/76§1 WW). Bovendien zal het afschaffen van deze beperking leiden tot een daling in het aantal meervoudige asielaanvragen, omdat asielzoekers terug de kans zullen hebben om tijdens hun eerste asielaanvraag alle nodige documenten neer te leggen.

AANBEVELINGEN:

De voorwaarden vastgelegd in artikel 39/76§1 WW om nieuwe elementen te kunnen voorbrengen bij de Raad, zowel in het verzoekschrift als na het neerleggen van het verzoekschrift, moeten worden afgeschaft. Dit geldt in het bijzonder voor de voorwaarde vervat in art. 39/76§1 dat de asielzoeker moet kunnen aantonen dat hij de gegevens niet eerder had kunnen inroepen. De mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden nieuwe gegevens ook ter zitting te aanvaarden moet hervormd worden tot een verplichting.

Het CGVS moet de asielzoekers tijdens het interview of tijdens een later interview de gelegenheid geven om te antwoorden op voor hem negatieve informatie die zal gebruikt worden in de beslissing van het CGVS.

Asielzoekers moeten de gelegenheid krijgen om tijdens de procedure voor de RVV te antwoorden op nieuwe gegevens of argumenten die worden aangehaald door het CGVS, net zoals het CGVS de mogelijkheid heeft te antwoorden op argumenten van de asielzoeker.

5. HET CGVS EN DE ASIELZOEKERS STRIJDEN NIET MET GELIJKE WAPENS

Het CGVS aan de ene kant en de asielzoekers en hun advocaten aan de andere kant hebben bij een procedure voor de RVV niet dezelfde mogelijkheid om zich te verdedigen en strijden dus met ongelijke wapens.

Zo hebben asielzoekers maar een **beperkte toegang tot de rechtspraak van de RVV**. De RVV publiceert immers maar een beperkt deel van zijn rechtspraak op zijn website en er kan niet gericht gezocht worden. Aangezien het CGVS tegenpartij is in alle asielzaken bij de RVV beschikken zij automatisch over alle rechtspraak (zie ook 2).

Daarnaast hebben asielzoekers en hun advocaten ook geen toegang tot de **landeninformatie** van het CGVS, zodat zij hun asielaanvraag niet in voldoende mate kunnen ondersteunen. Dit is een probleem omdat het CGVS de asielzoeker niet altijd confronteert met de landeninformatie die het zal gebruiken (zie 4).

Tenslotte moeten asielzoekers vaak verplicht beroep doen op **advocaten die niet vertrouwd zijn met de asielmaterie**, terwijl de tegenpartij bij de RVV een gespecialiseerde asielinstantie is, namelijk het CGVS (zie 7).

AANBEVELINGEN:

Asielzoekers en hun advocaten moeten toegang krijgen tot de landeninformatie van het Centrum voor documentatie en research van het CGVS.

De RVV moet een groot deel van zijn rechtspraak publiceren op zijn website en toegankelijk maken via een zoekmotor met uitgebreide zoekmogelijkheden.

Advocaten moeten een degelijke opleiding krijgen in asielrecht.

6. DE RVV SLAAGT ER NIET IN EEN EENHEID IN RECHTSPRAAK EN IN WIJZE VAN BEHANDELING TE GARANDEREN

De wetgever heeft de mandaathouders van de RVV gelast met het bewaken van de eenheid van rechtspraak (zie o.a. art. 36/6 VW). Deze doelstelling is ook opgenomen in het beleidsplan van de RVV. Nochtans is het gebrek aan eenheid van rechtspraak één van de grote euvels die worden aangehaald door rechtspractici. **Een gebrek aan eenheid binnen een taalrol maar vooral tussen de twee verschillende taalrollen.**

Voorbeelden hiervan zijn de rechtspraak rond het al dan niet hebben van een belang indien het CGVS in zijn beslissing aanhaalt dat er bedrog gepleegd werd ("fraus omnia corrumpit"), de praktijk rond het aanvaarden van nieuwe elementen en het bieden van mogelijkheid tot pleiten op de zitting, het al dan niet aanvaarden van kopies en vertalingen, het bepalen van de uiterste termijn voor het neerleggen van een verzoekschrift in uiterste hoogdringendheid, het onderzoek naar de geloofwaardigheid van de asielzoeker en het bepalen van de bewijslast voor asielzoekers die in een gesloten centrum zitten (versnelde procedure), het al dan niet opschorten van Dublinoverdrachten naar Griekenland.²²

Enkele voorbeelden:

- Aanvang van de termijn voor het indienen van een verzoekschrift bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN):

RVV nr. 14331 van 23 juli 2008: een vordering tot schorsing van een verwijderingsmaatregel is hoogdringend zodra de vreemdeling wordt opgesloten in een gesloten centrum (zie ook RVV nr 11.448 van 21 mei 2008 (Ned), RVV nr 13 678 van 3 juli 2008 (Frans), RVV nr. 8477 van 8 maart 2008 (Ned), RVV nr 9286 van 27 maart 2008 (Ned).

RVV nr. 9107 van 21 maart 2008: een vordering tot schorsing van een verwijderingsmaatregel is pas hoogdringend zodra een repatriëringsvlucht geboekt is

- Bewijslast en asielzoeker in detentie:

RVV nr 9505 van 3 april 2008, (Frans) en ook nr.20.184 van 9 dec 2008 (Frans): De Franstalige kamer van de RVV benadrukt de kwetsbare situatie van asielzoekers in detentie die een versnelde asielprocedure doorlopen en de daarmee gepaard gaande moeilijkheid om bewijzen

²² Zie onder andere de uiteenzetting van de Eerste Voorzitter van de RVV op de studiedag van de Orde van Vlaamse Balies op 18 november 2008, met verwijzing naar de toepassing van artikel 51/8 VW, de feitelijke toepassing van nieuwe gegevens en fraus omnia corrumpit. Zie ook het evaluatierapport van de RVV, Stand van de Raad van 1 ½ jaar werking, p. 57 en 66).

te verzamelen. Er dient rekening gehouden te worden met de specificiteit van deze procedure teneinde de gelijkheid der wapens tussen de partijen te vrijwaren.

Er is ons geen gelijkaardige rechtspraak langs Nederlandstalige kant gekend.

- Onderzoek naar geloofwaardigheid van het asielrelaas:

RVV nr 16.891 2 okt 2008 (Frans): *Het onderzoek naar de geloofwaardigheid van het asielrelaas vormt een noodzakelijke stap tot het al dan niet toekennen van het statuut. Het is echter niet de bedoeling dat deze stap de vraag naar bescherming overschaduwet. Twijfel omtrent bepaalde feiten of geloofwaardigheid kan niet tot gevolg hebben vrijgesteld te zijn van het onderzoek naar de vrees om vervolgd te worden. (zie ook RVV nr 9505 van 3 april 2008, Frans)*

Er is ons geen gelijkaardige rechtspraak langs Nederlandstalige kant gekend.

Indien men er mee rekening houdt dat bepaalde nationaliteiten zo goed als automatisch worden toegekend aan bepaalde taalrollen (vb. Tsjetsjenen aan Nederlandstalige taalrol en Afrikanen uit Franssprekende landen aan de Franstalige taalrol), is er sprake van een verschil in behandeling op basis van afkomst.

De rechters en de Eerste Voorzitter van de RVV beschikken over een aantal formele mogelijkheden om deze eenheid van rechtspraak te bewerkstelligen. Artikel 39/10 VW bepaalt dat de kamervoorzitter om de eenheid van rechtspraak te verzekeren een zaak kan toe verwijzen aan een kamer met drie leden. Artikel 39/12 VW kan op zijn beurt een zaak verwijzen naar de Algemene Vergadering. Daarnaast beschikt de Eerste Voorzitter ook over de mogelijkheid om informeel overleg te organiseren over een bepaalde twistpunten, vb. een kamervoorzittersvergadering waar inhoudelijk juridische debatten over principiepszaken worden gevoerd. De Eerste Voorzitter toont zich voorstander van deze laatste mogelijkheid, als een onderdeel van participatief management.²³

Indien er echter wordt gestreefd om de eenheid van rechtspraak te bewerkstelligen via een kamer die zetelt met drie rechters of een uitspraak van de Algemene Vergadering, wordt het voor de rechtzoekenden en hun raadsheren eenvoudiger om binnen deze diverse rechtspraak een lijn te vinden.

AANBEVELING:

De RVV moet zorgen voor meer eenheid van rechtspraak, zowel binnen als tussen de verschillende taalrollen. Deze eenheid moet vooral bereikt worden op formele en dus transparante wijze, via de toewijzing aan een zetel met drie rechters of via behandeling door de algemene vergadering (art. 36/6 §3 VW).

²³ Zie de uiteenzetting van de Eerste Voorzitter van de RVV op de studiedag van de Orde van Vlaamse Balies op 18 november 2008 en het evaluatierapport van de RVV, Stand van de Raad van 1 ½ jaar werking, p. 21).

7. DE PROCEDURE VOOR DE RVV IS SCHRIFTELIJK EN ER BESTAAT NAUWELIJKS MOGELIJKHEID OM TE PLEITEN

Een belangrijk kenmerk van de procedure voor de RVV is dat het een schriftelijke procedure is. Alle middelen moeten worden uiteengezet in het inleidend verzoekschrift of in de nota (art. 39/60 VW). De partijen en hun advocaten mogen ter zitting in principe pleiten maar zij mogen geen nieuwe middelen aanvoeren.

Het feit dat een procedure schriftelijk is, is op zich niet problematisch. Dit is het wel wanneer de betrokken rechtsinstantie geen volheid van bevoegdheid heeft en het voor de partijen erg moeilijk is om nieuwe elementen voor te leggen, zoals nu dus het geval is bij de RVV.

Het doelpubliek van de RVV, waaronder asielzoekers, vormt bovendien een erg kwetsbare groep die over het algemeen weinig kennis heeft van de landstalen en het rechtsstelsel in België.

Een louter schriftelijke procedure maakt de asielzoeker ook veel afhankelijker van zijn juridisch raadgever. De procedure voor de Raad is erg technisch (verzoekschrift moet in voldoende exemplaren worden ingediend, vertalingen moeten voor eensluidend verklaard zijn, de methode om termijnen te berekenen is ingewikkeld,...) en het is bovendien onontbeerlijk dat alle nuttige middelen reeds worden vermeld in het inleidende verzoekschrift. Advocaten moeten dan ook goed vertrouwd zijn met de materie of bereid zijn zich op erg korte termijn in te werken (zie 7). Dit is lang niet altijd het geval.

De kans voor een asielzoeker om erkend te worden als vluchteling of het statuut van subsidiaire bescherming te krijgen hangt nog meer dan vroeger af van de kwaliteit van de advocaat.

De praktijk leert bovendien dat advocaten niet altijd -dit is afhankelijk van de kamervoorzitter- mogen pleiten. Minstens voelen zij zich hiertoe geremd omdat de rol met te pleiten zaken afgeladen vol zit en er dus per opgeroepen zaak maar weinig tijd voorzien is. Anderzijds is het ook zo dat veel advocaten, uit onwetendheid, niet de mogelijkheid grijpen om te pleiten en volstaan met te verwijzen naar de rechtsplegingsstukken.

Het gevolg is dat de rechtzoekende, de asielzoeker, vaak het gevoel heeft dat zijn dossier niet serieus genomen wordt en niet afdoende behandeld wordt. Waarschijnlijk is de stijging van het aantal meervoudige asielaanvragen ook deels hieraan te wijten.

Het houden van een pleidooi kan nochtans belangrijk zijn om een korte synthese van het dossier te kunnen geven en een aantal klemtonen te leggen.

AANBEVELING:

Advocaten en asielzoekers moeten de reële mogelijkheid krijgen om hun dossier ter zitting te bepleiten. Het beleid rond de mogelijkheid tot pleiten moet eenvormig zijn binnen en tussen alle kamers.

8. DE PROCEDURE OM VERTALINGEN EN KOPIES TE KUNNEN NEERLEGGEN IS ERG FORMEEL

Artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 21 december 2008 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (B.S. 28 december 2006) bepaalt dat alle stukken die zijn opgesteld in een andere taal dan deze van de rechtspleging vergezeld moeten zijn van een voor eensluidend verklaarde vertaling. Indien dit niet gebeurd is, moet de Raad het stuk niet aanvaarden.

Uit de praktijk blijkt dat niet alle rechters deze regel op dezelfde manier interpreteren.

Het vertalen van deze stukken brengt belangrijke kosten met zich mee. Asielzoekers kunnen hiervoor eventueel beroep doen op kosteloze rechtspleging maar moeten eerst passeren langs het Bureau voor Rechtsbijstand bij de Rechtbank van Eerste Aanleg. Rekening houdende met de korte beroepstermijn bij de RVV, is de omweg via dit bureau vaak niet mogelijk. Bovendien zijn de Bureaus voor Rechtsbijstand bij de Rechtbanken van Eerste Aanleg niet vertrouwd met de asielmaterie.

Advocaten kiezen er dan ook eerder voor om een stuk zonder voor eensluidend verklaarde vertaling niet neer te leggen. Zij vrezen immers dat het stuk toch niet in aanmerking genomen zal worden maar evenmin later gebruikt kan worden in het kader van een eventuele nieuwe asielaanvraag.

De installatie van een eigen Bureau voor Rechtsbijstand bij de Rechtbank van Eerste Aanleg zou alvast een groot aantal hindernissen wegnemen.

Het rechtsplegingsbesluit kan bovendien worden aangevuld met een bepaling dat stukken opgesteld in één van de officiële landstalen of in het Engels niet hoeven vertaald te worden (zie ook RvSt nr 1780960 van 25 januari 2008 (Franstalig): De partijen kunnen stukken in een andere taal aanbrengen, zeker indien het documentatie betreft van internationale instellingen en het een gekende taal is.) De RVV heeft eveneens de mogelijkheid om niet beëdigde vertalingen of niet-vertaalde stukken te aanvaarden, evenals stukken die reeds in aanmerking werden genomen door het CGVS en dus reeds werden vertaald.

Ook wat betreft het neerleggen van kopies in de plaats van originele stukken nemen de rechters een verschillende houding aan. Nochtans verbiedt art. 8 van het rechtsplegingsbesluit niet dat kopies worden neergelegd. (RvSt. nr 167.369 van 31 januari 2007: De Raad oordeelde hier dat de advocaat zijn verzoekschrift ter zitting nog kon aanpassen indien een kopie van de bestreden beslissing niet werd bijgevoegd.)

Zie:

RVV nr 6318 van 25 jan 2008 (Ned): Aan het oorspronkelijk verzoekschrift werden kopies gehecht en ter zitting legde verzoeker de originelen neer. Dit kon volgens de RVV niet waardoor de stukken niet weerhouden werden. De griffie had nochtans aan de advocaat meegedeeld dat de originelen pas ter zitting moesten worden neergelegd. Deze stukken werden bij een

nieuwe asielaanvraag gebruikt maar, omdat ze reeds het voorwerp uitmaakten van een vorige asielaanvraag, niet in overweging genomen.

RVV nr 1277 van 17 aug 2007 (Ned): *Er werden kopies en een email neergelegd en deze werden niet weerhouden door de Raad aangezien ze geen bewijswaarde hebben.*

AANBEVELINGEN:

Er wordt een Bureau voor Rechtsbijstand toegevoegd aan de RVV.

Artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 21 december 2008 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen wordt aangepast zodat stukken opgesteld in het Nederlands, Frans, Duits of Engels niet moeten vertaald worden, evenmin als stukken die reeds in aanmerking werden genomen door het CGVS.

Er moet worden gezorgd voor een eenduidige praktijk rond de toepassing van artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 21 december 2008 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

BRONNEN

Naast informatie die we putten uit onze dagelijkse contacten met asielzoekers en hun begeleiders en de lectruur van rechtspraak en rechtsleer hebben we ook een aantal zittingen van de RVV bijgewoond. Daarnaast hebben we uitgebreide gesprekken gevoerd met 8 advocaten (balie Antwerpen, Brussel, Leuven, Nijvel, Gent en Brugge, tussen juli en oktober 2008).

Graag willen wij al deze advocaten bedanken voor hun bereidwillige medewerking.

*Teksten: Kathelijne Houben
Foto voorpagina: Reginald Dierckx
Lay-out: Reginald Dierckx
Verantwoordelijke uitgever: Pieter De Gryse*

*Een uitgave van Vluchtelingenwerk Vlaanderen
Gaucheretstraat 164
1030 Brussel
Tel.: 02/ 274 00 20
Fax: 02/ 201 03 76
info@vluchtelingenwerk.be
www.vluchtelingenwerk.be*

© Vluchtelingenwerk Vlaanderen, juli 2009

BIJLAGE

10 VRAGEN AAN DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN

1. Kan u aangeven hoeveel arresten tot respectievelijk hervorming, vernietiging en bevestiging werden uitgesproken in de procedure volle rechtsmacht sinds 1 juni 2007, uitgesplitst per jaar en per taalrol?
2. Kan u voor de beslissingen tot hervorming aangeven in hoeveel gevallen de vluchtelingenstatus werd toegekend en in hoeveel gevallen de subsidiaire bescherming?
3. Kan u bovenstaande gegevens zoveel als mogelijk opsplitsen per nationaliteit?
4. Kan u, voor de beslissingen tot vernietiging, een analyse maken van het verdere verloop van deze zaken: wat was de reactie van het CGVS? Wat was de uitkomst van een eventuele nieuwe beroepsprocedure voor de RVV?
5. Kan u aangeven hoeveel zaken er in de procedure volle rechtsmacht gemiddeld per zitting werden geagendeerd? Hoeveel tijd wordt gemiddeld aan een zaak besteed ter zitting?
6. Kan u aangeven in hoeveel arresten uitgesproken sinds 1 juni 2007 in de procedure volle rechtsmacht de asielzoeker ter zitting niet aanwezig noch vertegenwoordigd was?
7. Hoeveel algemene vergaderingen van de Raad hebben reeds plaatsgevonden sinds zijn oprichting? Welke thema's van eenheid van rechtspraak werden op deze vergaderingen reeds besproken?
8. Tegen wanneer voorziet de eerste voorzitter en/of het beleidsplan de achterstand van zaken van de voormalige Vaste Beroepscommissie weg te werken?
9. Kan u de rechtspraak ter beschikking stellen waaruit blijkt dat de Raad zich heeft aangepast aan de interpretatie van het Grondwettelijk Hof dat het de plicht is van de rechter om een nieuw gegeven in aanmerking te nemen dat op een zekere wijze het gegronde of ongegronde karakter van het beroep kan aantonen?
10. Zijn er streefcijfers voor de publicatie van rechtspraak op de website? Zo ja, hoeveel bedragen die en wat is hun tijds kader?